

Kolmapäev, 12. juuni 2013

P7_TA(2013)0267

Regionaalpoliitika kui laiemate riiklike toetuskeemide osa**Euroopa Parlamendi 12. juuni 2013. aasta resolutsioon regionaalpoliitika kui laiemate riiklike toetuskeemide osa kohta (2013/2104(INI))**

(2016/C 065/08)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklit 174 ja järgnevaid artikleid, millega kehtestatakse majandusliku, sotsiaalse ja territoriaalse ühtekuuluvuse eesmärk ja määratletakse struktuurilised rahastamisvahendeid selle saavutamiseks,
- võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 107 lõike 3 punkte a ja c, millega nähakse ette abikõlblikkuse piirkondliku riigiabi saamiseks, et edendada Euroopa Liidu teatud ebasoodsate piirkondade majanduslikku arengut,
- võttes arvesse komisjoni 6. oktoobri 2011. aasta ettepanekut võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega kehtestatakse ühissätted ühisesse strateegilisse raamistikku kuuluvate fondide – Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfondi, Ühtekuuluvusfondi, Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondi ning Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi – kohta, nähakse ette üldsätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfondi ja Ühtekuuluvusfondi kohta ning tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ) nr 1083/2006 (COM(2012)0496), muudetuna (COM(2013)0146),
- võttes arvesse oma 17. jaanuari 2013. aasta resolutsiooni riigiabi ajakohastamise kohta ⁽¹⁾,
- võttes arvesse Regioonide Komitee 1. veebruari 2013. aasta arvamust nr 2232/2012 piirkondliku riigiabi suuniste kohta 2014.–2020. aastaks,
- võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee 26. märtsi 2013. aasta arvamust INT/653 siseturu ja piirkondliku riigiabi kohta,
- võttes arvesse komisjoni regionaalabi suuniseid aastateks 2007–2013 ⁽²⁾,
- võttes arvesse komisjoni 8. mai 2012. aasta teatist „ELi riigiabi ajakohastamine“ (COM(2012)0209),
- võttes arvesse komisjoni otsust C(2012)7542 asjas SA 33243 Jornal da Madeira,
- võttes arvesse komisjoni dokumenti „Konkurentsi peadirektoraadi üksuste dokument: regionaalabi suuniste eelnõu aastateks 2014–2020“ ⁽³⁾,
- võttes arvesse Euroopa Ülemkogu 7.–8. veebruari 2013. aasta järelduste (mitmeaastase finantsraamistiku kohta) punkti 57 – piirkondlik riigiabi ⁽⁴⁾,
- võttes arvesse komisjoni 1998. aasta teatist liikmesriikidele regionaal- ja konkurentspoliitika vaheliste seoste kohta – koondumise ja kokkusobivuse tugevdamine (COM(1998)0673),
- võttes arvesse Euroopa Liidu Kohtu otsust liidetud kohtuasjades T-443/08, T-455/08T (Mitteldeutsche Flughafen ja Flughafen Leipzig/Halle v komisjon),
- võttes arvesse komisjoni teatist pealkirjaga „„Kõigepealt mõtle väikestele“ – Euroopa väikeettevõtlusalgatus „Small Business Act““ (COM(2008)0394);

⁽¹⁾ Vastuvõetud tekstid, P7_TA(2013)0026.

⁽²⁾ ELT C 54, 4.3.2006, lk 13.

⁽³⁾ Brüssel 2012 (kuupäeva ei ole).

⁽⁴⁾ EUCO 37/13, 8.2.2013, lk 22.

Kolmapäev, 12. juuni 2013

- võttes arvesse kodukorra artiklit 48,
- võttes arvesse regionaalarengukomisjoni raportit ning majandus- ja rahanduskomisjoni ja tööhõive- ja sotsiaalkomisjoni arvamusi (A7-0204/2013),
- A. arvestades, et komisjon viib läbi riigiabi ajakohastamise protsessi, mille eesmärk on edendada majanduskasvu, keskenduda tähtsamatele juhtudele ning lihtsustada, ühtlustada ja kiirendada asjakohaste eeskirjade rakendamist;
- B. arvestades, et uute ettepanekute õiguslik alus, nagu see on sätestatud Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklis 109, näeb ette ainult parlamendiga konsulteerimise ja mitte seadusandliku tavamenetluse; arvestades, et parlamendil ei ole sõnaõigust 2014.–2020. aasta regionaalabi suuniste vastuvõtmisel;
- C. arvestades, et veel ei ole lõpule viidud seadusandlikku tavamenetlust õigusaktide paketi suhtes, milles käsitletakse liidu struktuurifonde ja investeerimisfonde puudutavat ühtekuuluvuspoliitikat aastatel 2014–2020;
- D. arvestades, et kõige levinumad riigi toetuskavade vormid esinevad abirahade ja toetuste, maksusoodustuste, erandite, stiimulite andmise, sooduslaenu, tagatiste, soodustingimustel laenu intressimäärade ja omakapitaliosaluse kujul, mida annavad riiklikud, piirkondlikud ja kohalikud omavalitsused ning riigi kontrollitavad üksused ning mida antakse järjest enamate avaliku ja erasektori partnerluse eri vormide kaudu;
- E. arvestades, et on mitmeid riigiabi eeskirju ja suuniseid, mida kohaldatakse piirkondlikul, valdkondlikul või horisontaalsel tasandil, samas kui valik, mis liiki abi kohaldada, on teatud määral jäetud liikmesriikide otsustada;
- F. arvestades, et komisjoni sõnade kohaselt on tema regionaalabi suuniste eesmärk edendada konkurentsipõhist ja sidusat ühtset turgu, tagades samal ajal, et abi turgu moonutav mõju oleks võimalikult väike;
- G. arvestades, et riigiabi peaks täiendama ELi teiste poliitikavaldkondade, eelkõige ühtekuuluvuspoliitika eesmärke, ja nendega tasakaalu saavutama;
- H. arvestades, et riigiabi eeskirjade kohaldamine ja tõlgendamine sõltub suuresti ka Euroopa Kohtu kohtupraktikast;
- I. arvestades, et mehhanismi olemasolu, mis tagaks ELi riigiabi tõhusa rakendamise ja kohaldamise, on aastateks 2014–2020 kavandatavate ühtekuuluvuspoliitika määruste eelnõudes sätestatud üks üldistest eeltingimustest;
- J. arvestades, et riigiabi ja selle andmise üle järelevalve teostamise järelmõju liikmesriikidele, piirkondadele ja kohalikele omavalitsustele, samuti ettevõtetele, turgudele ja majandusele ei ole veel piisavalt hinnatud, nagu märgib kontrollikoda oma aruandes, milles käsitletakse komisjoni tõhusust riigiabi hindamisel ⁽¹⁾;
- K. arvestades, et kartus halduskoormuse ees on abisaajate riigiabi või ühtekuuluvuspoliitika eeskirjadega kokkupuutumisel peamine mure;

Riigiabi eeskirjade ja ühtekuuluvuspoliitika koordineerimine

1. tunneb heameelt komisjoni 2014.–2020. aasta regionaalabi suuniste eelnõu üle, mis on riigiabi ajakohastamise programmi lahutamatu osa; kordab oma toetust käsitusviisile, kus riigiabi vastavuse hindamise eeskirjad rajanevad ühistel põhimõtetel ja on kooskõlas üldise grupierandi määruse ⁽²⁾ ja eri suunistega; pooldab terviklikul majandusanalüüsil põhinevate lihtsamate, ettearvatavate ja mõjusamate riigiabi kontrolli ja jõustamise eeskirjade vastuvõtmist;

⁽¹⁾ Kontrollikoja eriaruanne nr 15: „Kas komisjoni menetlused tagavad riigiabi kontrolli tõhusa juhtimise?“. 2011.

⁽²⁾ Komisjoni 6. augusti 2008. aasta määrus (EÜ) nr 800/2008 EÜ asutamislepingu artiklite 87 ja 88 kohaldamise kohta, millega teatavat liiki abi tunnustatakse ühisturuga kokkusobivaks (üldine grupierandi määrus) (ELT L 214, 9.8.2008, lk 3).

Kolmapäev, 12. juuni 2013

2. on seisukohal, et nii ühtekuuluvuspoliitika kui ka riigi toetuskavade eeskirjade rakendamine kohalike ja piirkondlike investeeringute ning avaliku ja erasektori partnerluse tugevdamiseks on majandusliku, sotsiaalse ja territoriaalse ühtekuuluvuse, piirkondliku ja kohaliku arengu, aruka, kestliku ning kaasava majanduskasvu ja töökohtade loomise edendamisel keskse tähtsusega; on siiski mures, kas riigiabi käsitlevad eeskirjad on kooskõlas Euroopa struktuurifondide ja investeerimisfondide rakendamisega; nõuab seetõttu, et komisjon tagaks riigiabi ajakohastamise kooskõla aastateks 2014–2020 kavandatavate ühtekuuluvuspoliitika määrustega, nii et ühtekuuluvuspoliitika raames ei esineks suurt erinevust samasse piirkonnakategooriasse kuuluvate alade kohtlemises;
3. peab kahetsusväärseks, et Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklis 109, mis on nn volitusmääruse ja kaudselt üldise grupierandi määruse õiguslik alus, sätestatakse üksnes konsulteerimine parlamendiga, mitte aga kaasotsustamismenetlus; on veendunud, et niisugune demokraatia puudujääk on lubamatu; teeb ettepaneku, et see puudujääk tuleks kõrvaldada võimalikult kiiresti konkurentsipoliitikat käsitleva institutsioonidevahelise kokkuleppe abil ning parandada aluslepingute järgmise läbivaatamise käigus; märgib, et komisjoni tihedama majandus- ja rahaliidu loomise tegevuskavas nähakse ette, et aluslepingu muutmiseks tuleb ettepanekud esitada 2014. aastaks; leiab, et selline ettepanek peaks sisaldama muu hulgas konkreetset ettepanekut muuta ELi toimimise lepingu artiklit 109 nii, et nimetatud artiklis osutatud määrused võetaks vastu seadusandliku tavamenetluse kohaselt;
4. ergutab komisjoni jätkama pehme õiguse suuniste kehtestamist konkurentsi valdkonnas, eelkõige riigiabi kohta, ning võtma osalejatele teatava õiguskindluse tagamiseks nõuetekohaselt arvesse Euroopa Kohtu pretsedendiõigust;
5. rõhutab asjaolu, et riigiabi kontrolli esmane eesmärk on tagada konkurentsipõhisel ja sidusal siseturul võrdsed tingimused; toetab täielikult riigiabi ajakohastamise üldist eesmärki kohandada riigiabi eeskirjad ELi majanduskasvu edendamise vajadusega; märgib, et see on eriti asjakohane majanduskasvu edendamiseks kõige ebasoodsamates ELi piirkondades, hoides abi moonutava mõju siseturul minimaalsena;
6. rõhutab, et nii riigiabi eeskirjad kui ka ühtekuuluvuspoliitika eesmärgid peaksid parandama piirkondade ja kõige ebasoodsamate piirkondade olukorda ning et ELi riigiabi ajakohastamise protsess peab peegeldama ühtekuuluvuse eesmarke kogu ELis, st kaasa aitama piirkondade säästvale arengule ja parandama heaolu; usub, et konkurentsieskirjade ajakohastamine peab põhinema täielikul arusaamal, milline on nende eeskirjade mõju riigi tasandist allpool asuvatele tasanditele;
7. palub komisjonil tagada, et aruka, jätkusuutliku ja kaasava majanduskasvu edendamine riigiabi toel toimuks üldises kooskõlas eelarve pikaajalise konsolideerimise usaldusväärsete strateegiatega; teeb ettepaneku, et komisjon võtaks riigipõhiste soovitude koostamisel rohkem arvesse seoseid riigiabipoliitika ja eelarve järelevalve vahel, ning kutsub liikmesriike üles võtma neid seoseid arvesse oma stabiilsus- ja lähenemisprogrammide ning riiklike reformiprogrammide kavandamisel; rõhutab, et vaja oleks lihtsamaid eeskirju ning vähem, kuid paremini suunatud riigiabi, arvestades et riigiabi andmine ei ole üldreegel, vaid mõeldud erandjuhtudeks; rõhutab vajadust ennetada ja hoida ära liikmesriikide vaheline tormijooks toetustele, eriti praegusel rangete eelarvepiirangute ajal kogu ELis;
8. usub, et piirkondlikul abil on tõhus roll üksnes siis, kui seda kasutatakse säästlikult ja proportsionaalselt ning kui see keskendub kõige ebasoodsamas olukorras olevatele ELi piirkondadele, kus seda kõige rohkem vajatakse; rõhutab, et abi toetab struktuurset regionaalarengut, eriti praeguse sügava majanduskriisi tingimustes; palub komisjonil tunnistada, et kriisikriteerium „tõsine häire liikmesriigi majanduses“ kehtib endiselt nii reaalmajanduses kui ka finantssektoris, ning täpsustada ja ühtlustada selle hinnangu andmise kriteeriume;
9. märgib, et ühtekuuluvuspoliitika struktuurifondide ja ettevõtetele antava riigiabi vahel esineb teatav kattuvus; toonitab, et märkimisväärne osa ELi ühtekuuluvuspoliitika kulutustest ajavahemikul 2014–2020 kuulub grupierandi määruse alla ning selles kontekstis on asjakohased mitte üksnes regionaalabi suunised, vaid ka muud horisontaalsed ja sektoripõhised suunised; märgib, et kõik need riigiabivahendid peavad olema omavahel ja ühtekuuluvuspoliitika eesmärkidega kooskõlas ning kõik need eeskirjad peavad lõppeesmärgina tagama avaliku sektori vahendite tõhusa kasutamise ja edendama majanduskasvu;

Kolmapäev, 12. juuni 2013

10. märgib riigiabi käsitleva üldise grupierandi määruse olulisust kogu riigiabi ajakohastamise protsessis, kuna grupierandi määruse alusel teavitamise kohustusest vabastamine teatavate riigiabi liikide korral võib märgatavalt vähendada liikmesriikide halduskoormust ning võimaldab ühtlasi komisjonil koondada oma ressursid kõige moonutatavamatele riigiabi andmise juhtumitele ja jõustamistegevuses paremini prioriteete seada; on seetõttu seisukohal, et enne konkreetseid suuniseid oleks komisjon pidanud avaldama uue üldise grupierandi määruse eelnõu koos ühiste põhimõtetega;

11. kiidab heaks komisjoni eesmärgi muuta riigiabi ajakohastamise protsessi põhimõtted selgemaks, lihtsamaks ja kergemaks; on seisukohal, et need põhimõtted peaksid olema hästi kooskõlastatud muude ELi poliitikavaldkondadega ning samas olema piisavalt selged, prognoositavad ja paindlikud, et rahuldada teatavate liikmesriikide ja nende piirkondade vajadusi kriisi ja tõsiste majandusraskuste tingimustes; kordab, et tunnistab riigiabi ja avaliku sektori investeeringute tähtsat rolli majanduskriisi lahendamisel ning majanduskasvu ja tööhõive eesmärkide saavutamisel; on sellega seoses seisukohal, et komisjon peaks tagama, et tulevastes regionaalabi suunistes sätestatavaid toetusmäärasid ei kohaldataks Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondidest eraldatavatele avaliku sektori toetustele; väljendab muret, et ettepanek sellisena, nagu see on avaldatud konsulteerimiseks, ei ole piisavalt tõendus põhine ja võib minna vastuollu lihtsustamise eesmärgiga;

Regionaalabi territoriaalne katvus aastatel 2014–2020

12. märgib, et erinevalt muudest riigiabi liikidest, mida saab anda kogu ELis, peab regionaalabi määratluse poolest olema ette nähtud piiratud geograafilises ulatuses ja piiratud elanikkonnale;

13. on seisukohal, et aastateks 2014–2020 kavandatavate regionaalabi uute suuniste puhul tuleks eri geograafilisteks aladeks jagamine siiski säilitada või seda tuleks võrreldes praeguse 45 %ga suurendada ning toetuse määr tuleks säilitada praegusel tasemel, võttes arvesse liikmesriikide poliitilist, majanduslikku ja sotsiaalset olukorda ning ka nende looduslikult, geograafiliselt ja demograafiliselt ebasoodsaid tingimusi; märgib, et ülemaailmses kontekstis võib ELi ja EMP majandus sattuda ebasoodsasse olukorda võrreldes kolmandate riikidega, kus on vähem ranged tööhõivemudelid või väiksemad kulud, mis võib vähendada ELi ja EMPi atraktiivsust; märgib, et ELi ebasoodsates piirkondades õonestavad erasektoris vajalikud bilansikohandused, kokkuhoiust tingitud kärped avaliku sektori vahendites ja majanduslik ebakindlus investeeringuid ja juurdepääsu rahastamisele, suurendades seeläbi piirkondadevahelist ebavõrdsust;

14. on seisukohal, et uued eeskirjad ei tohiks avaldada piiravat mõju investeeringutele piirkondades ja piirkondade majanduskasvule olukorras, kus piirkonnad liiguvad vähem arenenud alade kategooriasse rohkem arenenud alade kategooriasse; on teadlik, et teatud piirkonnad, mis praeguse süsteemi kohaselt võivad riigiabi saada, võivad tulevikus mitte täita regionaalabi suunistes sätestatud aladeks jagamise eotud kriteeriume ja võivad seetõttu jääda aladeks jagamise süsteemist välja; on veendunud, et nimetatud piirkondadel peaks olema eriline turvameetmete süsteem, mis oleks sarnane ühtekuuluvuspoliitika üleminekupiirkondade süsteemidega, tagaks parema kooskõla aastateks 2014–2020 kavandatavate ühtekuuluvuspoliitika määruste ja konkurentsieeskirjade vahel ning võimaldaks liikmesriikidel uue olukorraga toime tulla; teeb sellega seoses ettepaneku, et kõik piirkonnad, mida käsitleti perioodil 2007–2013 punkti a aladena, määratletaks perioodiks 2014–2020 juba ette punkti c aladena; palub komisjonil tagada võimalus vastavalt suurendada maksimaalset toetusmäära endistel punkti a aladel, kaasa arvatud nn statistilise mõju piirkondades, ja vastavalt ka punkti c aladel;

15. rõhutab riigiabi rolli selliste riikide majanduses, mida kriis on eriti rängalt tabanud ja mille jaoks võib avaliku sektori rahastamine ühtekuuluvuspoliitika raames olla ainus investeeringute allikas; teeb sellega seoses ettepaneku kaaluda spetsiifiliste piirkondlike erandite tegemist väljaspool regionaalabi kaarti, et liikmesriigid saaksid võidelda kriisi tagajärgedega; märgib, et komisjon võtab riigiabikõlblikkuse määramisel majandusarenguga seoses aluseks ajavahemiku 2008–2011 ja tööpuudusega seoses ajavahemiku 2009–2011, olenemata asjaolust, et need aastad ei saa veel olla kriisi ja loodusõnnetuste poolt põhjustatud territoriaalse mõju mõõdupuuk; palub komisjonil lähtuda hilisematest ja täpsematest andmetest; soovib komisjonil ajalise lünga vältimiseks pikendada praeguste regionaalabi suuniste ja regionaalabi kaardi kehtivust vähemalt kuus kuud, kuna uusi kaarte ei kiideta heaks õigeaegselt; kiidab heaks komisjoni kavatsuse teha 2017. aastal punkti c alade regionaalabi kaartide vahekokkuvõte;

16. palub komisjonil kaaluda oma regionaalabi alaste otsuste majanduslikku mõju laiemas geograafilises kontekstis, kuna piirialad võivad majandustegevuse asukoha puhul sattuda konkureerima Euroopa Majanduspiirkonnaga; soovib komisjonil võtta seda aspekti arvesse ELi naabuspoliitikas ja läbirääkimistel kandidaatriikidega;

Kolmapäev, 12. juuni 2013

17. tuletab meelde Euroopa Ülemkogu seisukohta, milles kutsuti komisjoni üles tagama, et arvesse võetaks lähenemispiirkondadega külgnevate piirkondade eriolukorda; toonitab seetõttu tasakaalustatud käsitlusviisi tähtsust seoses punkti a ja punkti c alade määramisega, eesmärgiga vähendada toetusmäärade erinevusi eri liikmesriikides asuvate ühise piiriga piirkondade vahel; palub komisjonil tagada, et riigiabikõlblmatutele piirkondadele, millel on piir mingi teise liikmesriigi punkti a alaga, antaks eritoetust punkti c ala määra alusel; leiab, et see toetus peaks erandina üldisest abi ülemmäärast määratama liikmesriikidele lisaks eelmääratletud ja eelmääratlemata punkti c alade eraldisele; nõuab, et kõigi piirkonnakategooriate ja iga suurusega ettevõtete vaheline erinevus toetuse määras ei tohiks ületada 15 %;

18. juhib komisjoni tähelepanu äärepoolseimate ja hõredalt asustatud ning saarepiirkondade olukorrale; soovib kasutada riigiabi kui vahendit, mis hüvitab piisavalt nende piirkondade saarelise asendi, kauguse, väiksuse, keerulise topograafia, kliima ja turu piiratuse; palub kohandada ühtekuuluvuspoliitika õigusaktide pakett neile piirkondadele antava, konkurentsipoliitika nõuetele vastava tegevusabiga; nõuab, et komisjon kinnitaks oma uutes regionaalabi suunistes veel kord selgesõnaliselt depressiivsuse ja ajalise piirangu puudumise põhimõtteid nimetatud piirkondade tegevusabis; palub komisjonil selgitada äärepoolseimatele piirkondadele antava riigiabi määratlust ning tuua eraldi välja täiendavad veokulud;

19. kutsub komisjoni üles kandma Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 107 lõike 3 punkti c alla kuuluvasse nn eelmääratletud punkti c alade nimekirja kõik NUTS 2 tasemel piirkonnad, mis koosnevad ainult ühest või mitmest saarest;

20. teeb ettepaneku, et liikmesriikidel peaks olema lubatud kasutada piirkondlike ebasoodsate tingimuste kindlaksmääramiseks laiemat parameetrite kogumit, nii et lisaks hõredale asustusele võetaks territoriaalse riigiabikõlblikkuse määramisel arvesse ka muid kriteeriume, nt geograafiliselt ebasoodsaid tingimusi, demograafilist nõrkust või suurt loodusõnnetuste ohtu; on seisukohal, et riigiabi kujutab endast õiguspärast hüvitist seoses territooriumi saarelisest asendist, kaugusest ja väiksusest tuleneva ebasoodsa olukorraga ning et sellist olukorda tuleks käsitleda 2014.–2020. aasta regionaalabi territoriaalse katvuse seisukohast sõltumatu kriteeriumina, et võimaldada saarelistel aladel saada üle oma struktuursetest puudustest ja tagada tingimused majanduslikuks, sotsiaalseks ja territoriaalseks kasvuks;

Riigiabi eeskirjade halduspiirangud ühtekuuluvuspoliitika kontekstis

21. on veendunud, et riigiabi eeskirju saaks ühtekuuluvuspoliitika programmide raames paremini rakendada, kui keskenduda suuremahulisele ja paremini suunatud abile, lihtsustada eeskirju, sh teatamise eeskirju, laiendada horisontaalseid kategooriaid nn volitusmääruses⁽¹⁾ ja grupierandi eeskirjade kohaldamisala üldises grupierandi määruuses; soovib suurendada vähese tähtsusega abi ülemmäära; märgib, et vähese tähtsusega riigiabi ülemmäära suurendamine, eelkõige äärepoolseimate piirkondade ja saarte põllumajandus-, kalandus- ja transpordisektoris, võiks aidata neil viia oma konkurentsivõime mandrialadega võrdsele tasemele;

22. kordab oma üleskutset komisjonile esitada kiiresti selged suunised hindamiseks, mis on riigiabi Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 107 lõike 1 määratluse järgi ja mis ei ole, ning üksikasjalikud kriteeriumid, mille alusel eristada olulisi riigiabi juhtumeid vähem olulistest, nagu tõdetakse riigiabi ajakohastamise tegevuskavas;

23. on seisukohal, et seoses Euroopa Kohtu otsusega liidetud kohtuasjades *Mitteldeutsche Flughafen* ja *Flughafen Leipzig/Halle* v komisjon on tähtis tagada riigiabi eeskirjade nõuetekohane rakendamine ühtekuuluvuspoliitika programmide raames sellistes infrastruktuuriprojektides, mida kasutatakse majandustegevuse eesmärgil, tagamaks et kohalike ja piirkondlike omavalitsuste ja/või nende avalik-õiguslikele üksustele ei langeks täiendavat halduskoormust; rõhutab, et kõnealuste projektide rakendamist ei tohiks ohustada ranged finantsjuhtimise eeskirjad, sealhulgas ühtekuuluvuspoliitikaga seotud kohustustest vabastamise eeskirjad ja kaebuste esitamise kord riigiabi menetluses;

⁽¹⁾ Nõukogu 7. mai 1998. aasta määrus (EÜ) nr 994/98 (EÜT L 142, 14.5.1998, lk 1).

Kolmapäev, 12. juuni 2013

24. kordab lihtsustatud, kuid järjekindla käsitluse tagamiseks oma nõudmist, et grupierandi määruse alusel liikmesriikide poolt antud riigiabi hindamine tuleb muuta selgemaks, kuna see võib ühtekuuluvuspoliitika 2014–2020 programmide kavandamise raames tekitada tõenäoliselt erilisi raskusi mitte ainult VKEle, vaid ka kohalikele ja piirkondlikele omavalitsustele ja nende üksustele; rõhutab, et lihtsustamist ei tohiks saavutada jõustamise arvelt;

25. rõhutab, et riigiabi üldised eeltingimused ühtekuuluvuspoliitikas nõuavad, et komisjon peaks kohaldama riigiabi juhtumitele ennetavamalt lähenemisviisi, eriti kui teatamiskohustusest vabastatud toetuste suurus ja ulatus kasvavad; toetab kontrollikoja seisukohta, et komisjon peaks suurendama teadlikkust teatamise nõude küsimuses, edendama parimaid tavasid, andma sihtotstarbelist teavet erinevat tüüpi teatamistegevuse kohta ja lubama lisada komisjoni konkurentsiveebisaidile regulaarselt uuendatava osa, kus vastatakse korduma kippuvatele küsimustele, ning looma tugiteenuse, mis tegeleks suuniste tõlgendamise küsimustega;

26. on seisukohal, et liikmesriigid ja piirkonnad peaksid oma tegevust esitatava teabe ja koostatavate teadete kvaliteedi ja õigeaegse esitamise osas komisjoniga paremini koordineerima; palub, et liikmesriigid tagaksid riigiabi puudutavate ühtsete eeltingimuste asjakohase rakendamise ühtekuuluvuspoliitikas ja riigiabi eeskirjade parema järgimise riiklikul tasandil;

27. kutsub komisjoni ja liikmesriike üles suunama oma teavituskampaaniad riigiabi eeskirjade kohta eelkõige kohalikele ja piirkondlikele omavalitsustele, kellest paljud on andnud riigiabi vaid harva ja kellel on seetõttu piiratud teadmised eeskirjadest, mis selle kohta kehtivad; palub komisjonil seda arvesse võtta, kui ta hindab riigiabile kohaldatavaid eeltingimusi liikmesriikides;

28. palub komisjonil tagada, et riigiabi ajakohastamise eeskirjade kohaldamisega seotud halduslikud, õiguslikud ja läbipaistvuse kohustused oleksid nii selged kui võimalik; usub, et aastateks 2014–2020 kavandatud regionaalabi suuniste eelnõus esitatud mõned uued eeskirjad (näiteks vastupidised stsenaariumid, nõue esitada selged tõendid, et abi mõjutab investeerimisotsust, või tingimus, et projekti ei tohi alustada enne, kui ametiasutused on otsustanud abi anda), mida komisjon soovib eelseisval perioodil kohaldada nii ettevõtetele, kes taotlevad stiimuleid, kui ka liikmesriikidele ja riigi tasandil allpool olevate tasandite valitsusestruktuuridele, ei ole kooskõlas lihtsustamise ja bürokraatia vähendamise põhimõttega, mida edendatakse ühtekuuluvuspoliitikas ja muudes ELi ja liikmesriikide poliitikavaldkondades; kordab, et need eeskirjad võivad tähendada, et teatud projektid arvatakse investeringutoetusest välja või ei saa kunagi alustamisvõimalust; on seisukohal, et riigiabi soovitatavuse korrapärase hindamise nõue äärepoolseimates piirkondades seaks ohtu kindlustunde ja prognoositavuse, mida on vaja, et investorid ja ettevõtjad neis piirkondades turuvõimalusi otsiks;

Piirkondade atraktiivsus ja riigiabi eeskirjad

29. rõhutab, kui tähtis on selgete ja otseste piirkondlikku ja valdkondlikku riigiabi puudutavate eeskirjade tagamine välismaiste otseinvesteeringute ligitõmbamiseks ELi ja selle piirkondadesse ning nende piirkondade üleilmse konkurentsivõime ning majandusliku, sotsiaalse ja territoriaalse ühtekuuluvuse tagamiseks;

30. kiidab heaks uute läbipaistvuseeskirjade ettepaneku (suuniste eelnõu lõiked 127 ja 128); ergutab liikmesriike neid eeskirju täitma ja avaldama kesksel veebisaidil täieliku ja täpse teabe antud abi kohta;

31. nõuab tungivalt, et komisjon teeks kõige ebasoodsamas olukorras piirkondade VKE jaoks riigiabile juurdepääsu lihtsamaks ja selgemaks, tunnustades VKE olulisust regionaalarengus; palub samal ajal komisjonil tõhustada jõustamismeetmete võtmist ulatuslikumate ja potentsiaalselt suurema moonutava mõjuga juhtumite korral;

32. tunnistab komisjoni osutatud probleeme seoses investeerimisabi andmisega suurettevõtetele, arvestades et tõendid näitavad ergutava mõju puudumist; on veendunud, et kuigi riigiabi tuleks anda eelkõige VKEle, ei ole suurettevõtete – kategooria, mis hõlmab ka pereettevõtteid, mis väljuvad VKE või keskmise turukapitalisatsiooniga ettevõtete määratluse raamest – väljajätmine riigiabi eeskirjadest Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 107 lõike 3 punkti c reguleerimisalasse kuuluvates valdkondades õigustatud, arvestades suurettevõtete osa tööhõives, nende poolt koos VKEga loodud tarneahelaid, nende ühist osalemist innovatsioonis, teadus- ja arendustegevuses ning nende positiivset rolli majanduskriisiga võitlemisel;

Kolmapäev, 12. juuni 2013

on seisukohal, et suuretevõtete kohalolek on sageli edu pant VKE jaoks, kes saavad kasu suuretevõtete juhitud klastritest ja nende alltöövõtu alasest tegevusest; tuletab meelde, et komisjon ise tunnustas suuretevõtjate investeeringutega kaasnevat kaudset mõju ja mõju ELi juurdepääsule maailmaturgudele; rõhutab, et otsus jätta punkti c alade suuretevõtteid välja võib põhjustada töökohtade kaotust ja vähenevat majandustegevust piirkondades, piirkondliku konkurentsivõime ja välisinvesteeringute ligitõmbevõime vähenemist ning ettevõtete ümberpaigutamist teistesse piirkondadesse kas Euroopa Liidu sees või väljaspool seda; on seetõttu arvamisel, et sellised ettevõtted peaksid olema punkti c aladel riigiabikõlblikud, kuid nad peavad esitama eraldi üksikteate, mille järel nende suhtes tuleks kohaldada erikontrolli, ja nad peavad vastama täiendavatele vastavuskriteeriumidele, mis on seotud ergutava mõju ja piirkondlikule arengule kaasaaitamisega klastrite ja alltöövõtu kaudu;

33. usub, et suuretevõtete abikõlblikkus riigiabi stiimulite suhtes tuleks kindlaks määrata mitte ainult lähtudes ettevõtte suurusest või sektorist, milles ta tegutseb, vaid ka stiimuli abil hinnanguliselt loodavate ja säilitatavate töökohtade arvu, töökohtade või projekti kvaliteedi ning jätkusuutlikkusele ja piirkonna arengule, kaasa arvatud sotsiaalsetele aspektidele avaldatava pikaajalise mõju alusel; rõhutab, et vastavalt subsidiaarsuse põhimõttele tuleks liikmesriikidele, asjaomastele piirkondadele ja kohalikele asutustele jätta õigus otsustada, millistel projektidel on kõige suurem tõenäosus saavutada ELi poliitikavaldkondade eesmärgi;

34. nõustub komisjoniga, et ära tuleb hoida olukord, kus riigiabi viib majandustegevuse ühest kohast teise ümberpaigutamiseni Euroopa Majanduspiirkonnas; väljendab sellegipoolest kahtlust kavandatud lõigete 24–25 ja 122–124 suhtes, kuna leiab, et need ei täienda piisavalt ühtekuuluvuspoliitikat ega sobi kokku lihtsustamise eesmärgiga; märgib eelkõige, et ajavahemik kaks aastat on meelevaldne ja seda eeskirja võib olla võimatu jõustada, sest põhjuslikku seost ja kaks aastat ette ulatava kava olemasolu on raske tõestada; tunneb muret, et selle eeskirjaga võidakse soosida pigem mitte-Euroopa kui Euroopa ettevõtteid ja see võib viia ettevõtete ümberpaigutamiseni väljapoole Euroopa Majanduspiirkonda, samas kui piirkondlik abi võiks meelitada majandustegevust abistatavatesse piirkondadesse;

35. märgib riigiabi saanud ettevõtete nii Euroopa Liidu sees kui ka sellest väljapoole ümberpaiknemise riske, mis on piirkondade jaoks väga tõelised; märgib komisjoni pakutud kaitseklauslit, mis kohustaks ettevõtjaid hoidma investeeringuid ja loodud töökohti abi andmise piirkonnas või vastasel juhul abi tagastama; juhib komisjoni tähelepanu ühtekuuluvuspoliitika aastateks 2014–2020 kavandatavate määruste üle käimasolevatele läbirääkimistele, ja nõuab, et ajavahemikud, mille jooksul ELi rahalist abi/riigiabi saavad ettevõtted peavad investeeringud ja töökohad säilitama, viidaks ühtekuuluvuspoliitikas ja konkurentsipoliitikas omavahel vastavusse;

36. väljendab lisaks kahtlusi selle suhtes, et regionaalabi andmise suhtes loetakse kõlbmatuks raskustes äriühingud, nagu need on määratletud ühenduse suunistes raskustes olevate äriühingute päästmiseks ja ümberkorraldamiseks antava riigiabi kohta (suuniste eelnõu lõige 11); on seisukohal, et ümberkorraldamisel ettevõtete suhtes ei tohiks kohaldada rangemaid meetmeid, eriti juhul, kui selliste ettevõtete abitaotlustele *a priori* negatiivselt vastamine võib viia ettevõtte ümberpaigutamiseni väljapoole ELi; juhib tähelepanu sellele, et vastutustundlik ettevõtte ümberkorraldamine praeguses ebakindlas ja pidevalt muutuvus ärikeskkonnas on peamine meede, mis aitab tagada investeeringute, töökohtade ja majanduskasvu pikaajalise jätkusuutlikkuse; märgib, et kavandatud eeskiri oma praegusel kujul ei sobi kokku eesmärgiga aidata majanduskriisist mõjutatud ja abi saavates piirkondades asuvaid ettevõtteid ning seda eeskirja on lisaks võimatu rakendada, kuna suunistes ei sisalda raskustes äriühingute täpset määratlust; tuletab meelde oma 15. jaanuari 2013. aasta resolutsiooni soovitusetega komisjonile töötajate teavitamise ja nendega konsulteerimise ning restruktureerimise ettevalmistamise ja juhtimise kohta⁽¹⁾, ning nõuab, et komisjon võtaks viivitamata meetmeid;

37. on veendunud, et oluline on säilitada suuniste läbivaatamisel teatav paindlikkus, nagu on osutatud eelnõu lõikes 177, et edaspidi oleks võimalik teha vajalikke kohandusi, arvestades et suunistes kavandatakse seitsmeks aastaks;

⁽¹⁾ Vastuvõetud tekstid, P7_TA(2013)0005.

Kolmapäev, 12. juuni 2013

o
o o

38. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule ja komisjonile.

P7_TA(2013)0268

Konkurentsipoliitika aastaaruanne

Euroopa Parlamendi 12. juuni 2013. aasta resolutsioon ELi konkurentsipoliitika aastaaruande kohta (2012/2306 (INI))

(2016/C 065/09)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikleid 101, 102 ja 107,
- võttes arvesse komisjoni 2011. aasta konkurentsipoliitika aruannet (COM(2012)0253) ja sellele lisatud komisjoni talituste töödokumenti (SWD(2012)0141),
- võttes arvesse nõukogu 16. detsembri 2002. aasta määrust (EÜ) nr 1/2003 asutamislepingu artiklites 81 ja 82 sätestatud konkurentsieeskirjade rakendamise kohta ⁽¹⁾,
- võttes arvesse nõukogu 20. jaanuari 2004. aasta määrust (EÜ) nr 139/2004 kontrolli kehtestamise kohta ettevõtjate koondumiste üle (EÜ ühinemismäärus) ⁽²⁾,
- võttes arvesse komisjoni 13. oktoobri 2008. aasta teatist „Riigiabi eeskirjade kohaldamine meetmete suhtes, mida on võetud seoses finantsasutustega praeguse ülemaailmse finantskriisi olukorras” ⁽³⁾ (pangandusteatis),
- võttes arvesse komisjoni 5. detsembri 2008. aasta teatist „Finantsasutuste rekapitalizeerimine praeguses finantskriisis: piirdumine minimaalselt vajaliku abiga ja kaitsemeetmed põhjendamatute konkurentsimoonutuste vastu” ⁽⁴⁾ (rekapitalizeerimisteatis),
- võttes arvesse komisjoni 25. veebruari 2009. aasta teatist langenud väärtusega varade käsitlemise kohta ühenduse pangandussektoris ⁽⁵⁾ (langenud väärtusega varade teatis);
- võttes arvesse komisjoni 23. juuli 2009. aasta teatist finantssektori elujõulisuse taastamise ja praeguse kriisi olukorras riigiabi eeskirjade kohaste ümberkorraldamismeetmete hindamise kohta ⁽⁶⁾ (ümberkorraldamisteatis),
- võttes arvesse komisjoni 17. detsembri 2008. aasta teatist „Ajutine ühenduse riigiabi meetmete raamistik praeguses finants- ja majanduskriisis rahastamisele juurdepääsu toetamiseks” ⁽⁷⁾ (algne ajutine raamistik),
- võttes arvesse komisjoni 1. detsembri 2010. aasta teatist „Euroopa Liidu riigiabi meetmete ajutine raamistik praeguses finants- ja majanduskriisis rahastamisele juurdepääsu toetamiseks” ⁽⁸⁾ (uus ajutine raamistik, mis asendab 31. detsembril 2010 lõppenud raamistikku),

⁽¹⁾ EÜT L 1, 4.1.2003, lk 1.

⁽²⁾ ELT L 24, 29.1.2004, lk 1.

⁽³⁾ ELT C 270, 25.10.2008, lk 8.

⁽⁴⁾ ELT C 10, 15.1.2009, lk 2.

⁽⁵⁾ ELT C 72, 26.3.2009, lk 1.

⁽⁶⁾ ELT C 195, 19.8.2009, lk 9.

⁽⁷⁾ ELT C 16, 22.1.2009, lk 1.

⁽⁸⁾ ELT C 6, 11.1.2011, lk 5.